

Co gdy robisz

na "śmieciówce"?

Co jeżeli pracodawca nie płaci?

Jeśli pracodawca nie wypłaca wynagrodzenia lub jego części, a Twoje zatrudnienie było na umowie śmieciowej lub bez umowy, masz do wyboru kilka możliwych działań:

- **Napisz do pracodawcy wezwanie do zapłaty, zawierające kalkulację należnej wypłaty, z wyszczególnieniem okresu za jaki przysługuje.**
- **Złóż skargę do państwowej inspekcji pracy (możliwość odmowy w przypadku braku umowy o pracę)**
- **Złóż do sądu cywilnego pozew o zapłatę sumy wynikającej z umowy zlecenie.**

W przypadku pracy bez umowy najczęściej ciężko udowodnić pracodawcy że praca na jego rzecz miała realnie miejsce z względu na brak dokumentów świadczących o tym fakcie. Dlatego właśnie NIGDY nie można zgadzać się na prace bez umowy.

Czym jest umowa śmieciowa?

Praca śmieciowa to praca w której zamiast tradycyjnej umowy o pracę podpisujesz z pracodawcą umowę zlecenie, umowę o dzieło albo co gorsza brak jakiejkolwiek umowy. (Dla tych którzy sądzą że jest to „wybór” pracownika chcemy powiedzieć że często tak nie jest a wynika to z tego że duża część ludzi jest przymuszana do takich umów z braku możliwości innego zatrudnienia) Takim otóż pracownikom nie przysługuje najczęściej prawo do płatnego urlopu, wynagrodzenia za czas choroby, dodatki za nadgodziny, okres wypowiedzenia, rostrzyganie sporów przed Sądem pracy. Gdy pracuje się na czarno staż pracy nie lizy się do emerytury. Inną sprawą jest to, że kiedy nie ma żadnej umowy na papierze znacznie łatwiej jest pracowników zwolnić i oszukać. Takie nielegalne układy zwykle towarzyszą nieformalnej atmosferze w pracy, a pracownikom często wydaje się, że z szefem łączy ich honorowa umowa. Ludzie ci wierzą że pracodawca nigdy nie złamie tej umowy jako że jest „Honorowy” ale czy możemy darzyć zaufaniem osobę wzyskującą?

**DOŚĆ WYZYSKU
PRACOWNIKÓW!**

Rodzaje umów śmieciowych

Rodzaje umów śmieciowych to jednocześnie ciężki i jednocześnie prosty temat. Jak już ustaliliśmy umów śmieciowych jest parę rodzajów które charakteryzujemy tak:

Umowa zlecenie – Najczęściej stosowana spośród umów śmieciowych. W wielu przypadkach, stosuje się ją tam, gdzie powinna obowiązywać umowa o pracę. Dzięki takiemu modelowi umowy pracodawca może łatwo ci zwolnić a jednocześnie nie musi płacić ci za urlopy i to głównie zachęca pracodawców aby dać ci ten typ umowy. Ale jeżeli w umowie, bądź w naturze wykonywanej pracy przeważają cechy relacji pracowniczej, takie jak podporządkowanie pracodawcy, czy brak realnej możliwości wykonywania umowy przez inną osobę niż zatrudniony to mamy do czynienia z umową o pracę, nawet jeżeli na papierze była zawarta umowa cywilnoprawna. Wynika to z Art.22 kodeksu pracy¹.

§ 1. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

§ 1¹.Zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy.

Gdy pracujesz na prawdziwej umowie zlecenie masz możliwość i samodzielnego wykonywania pracy lub inna osoba może wykonywać ją w twoim imieniu. Ważną cechą tej umowy jest brak nadzoru z góry. Umowa zlecenie jest umową cywilnoprawną w związku z czym takiej osoby nie obowiązują przepisy kodeksu pracy np. prawo do urlopu. W przypadku tych umów jeżeli taka osoba chce mieć prawo do chorobowego lub zasiłku macierzyńskiego od ZUS musi podlegać ubezpieczeniu chorobowemu. W przypadku umowy o pracę jest to obowiązek a na umowie zlecenie jest to dobrowolne.

Umowa o dzieło – na tej umowie powinno się wykonywać konkretne dzieło np. naspanie tekstu. Taka umowa NIE MOŻE mieć zastosowania do żadnej pracy wykonywanej stale.

Zatajenie czasu pracy – Popularną metodą również śmieciowego zatrudnienia jest zatrudnienie na umowę o pracę w niepełnym wymiarze czasowym. Pracownik siedzi w pracy w pełnym wymiarze godzinowym gdzie na umowie ma wpisane 1/3 swojego realnego etatu. Często temu układowi towarzyszy wpisanie do umowy najniższej krajowej, podczas gdy z umowy ustnej wynika stawka rynkowa często wydawana "pod stołem". Chociaż zatrudnienie w ten sposób traci część

swojego śmieciowego charakteru, jest to tylko pozór. Wypadek przy pracy, czy przewlekła choroba może się wiązać z niższym zasiłkiem, za który nie da się dożyć do pierwszego. Podobnie sprawy się mają w kwestii płatnego urlopu, czy ochrony przed zwolnieniem z dnia na dzień. Koszta po stronie pracodawcy stanowią niewielką część tego, czym powinny być, za to wykorzystany w ten sposób pracownik zostaje z niczym.

Brak umowy – Według aktualnych przepisów pracodawca powinien zawrzeć umowę pisemną z pracownikiem przed rozpoczęciem pracy. Wielu nieuczciwych pracodawców nie przedstawia nigdy umowy, przekładając to na „wieczne jutro”. Wielu pracowników pracujących na czarno boi się zgłaszać ten fakt z obawy o poniesienie odpowiedzialności. Warto wiedzieć, że to nieuczciwi pracodawcy ponoszą konsekwencje zatrudniania na czarno, a nie pracownik, który informuje o tym.